

Zwalczanie chwościka w burakach cukrowych - jak to zrobić skutecznie?

Autor: Karol Bogacz

Data: 25 lipca 2017



Chwościk jest jedną z najgroźniejszych chorób jakie dotykają buraka cukrowego. Plantacje, które nie są chronione albo też ochrona na nich nie jest skuteczna, mogą wydać nawet o ponad połowę niższy plon. Zwalczanie chwościka w burakach cukrowych urasta do miana najważniejszego w strategii ochrony fungicydowej tej rośliny.

Pierwsze objawy na starszych liściach



Chwościk buraka jest w stanie ograniczyć plon korzeni nawet o 50%. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: damiano32

Chwościk uwielbia temperatury, które są idealne na wakacje. **Jego rozwojowi sprzyja bowiem sytuacja, kiedy słupki rtęci znajdują się w przedziale 25 – 30° C. Jeśli dołączymy do tego wysoki poziom wilgotności powietrza, częste deszcze, to mamy gotową receptę na pojawienie się chwościka w burakach cukrowych.** Choroba ta pojawia się naszym kraju co roku – jednak ze względu na różny przebieg pogody stopień nasilenia nie jest identyczny dla poszczególnych lat.

Chwościk buraka jest efektem zainfekowania przez patogen – *Cercispora beticola*. Pierwszymi objawami choroby jest pojawienie się na liściu niewielkich brunatnych plam o kształcie okręgu. Są one otoczone czerwonymi, czerwono-brunatnymi lub też brunatnymi obwódkami. Skąd się biorą? W momencie, kiedy panują wysokie temperatury, a do tego mamy do czynienia z przekroczonym okresem, zarodniki grzybowe wnikają do wnętrza liścia poprzez szparki oddechowe. To początek infekcji.

Implementacja do ochrony wciąż tych samych substancji czynnych to droga donikąd – powoduje rozszerzanie się zjawiska odporności przez co sami możemy sobie zamknąć drogę do skutecznej ochrony i satysfakcjonującego plonu w kolejnych latach.

Choroba ta jest w stanie błyskawicznie opanować całą plantację. Dalsze ciepłe temperatury wspomagają jej dynamiczny rozwój. Z czasem może dojść do całkowitego zaschnięcia, a w konsekwencji zamarcia liścia, dlatego zwalczanie chwościka w burakach cukrowych ma kluczowe znaczenie. Pamiętajmy, że porażony liść ma znacznie ograniczoną powierzchnię asymilacyjną, a wraz z rozwojem choroby dochodzi do jego całkowitego wyłączenia z wszelkich

procesów życiowych buraka. Co prawda roślina w naturalny sposób będzie dążyć do odbudowy utraconych liści, ale coś kosztem czegoś... Na odbudowę zostanie rzuconych sporo sił, czyli w celu regeneracji z korzenia zostanie przetransportowana część zgromadzonego już cukru. Proces ten odbije się z kolei na plonie korzeni i ilości cukru.

Chwościk występuje w całej Polsce



Chwościk buraka jest najgroźniejszy w południowej części Polski – jest to związane m.in. z wysoką intensyfikacją uprawy tej rośliny w południowych regionach. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: damiano32

Chwościk dotyka w zasadzie wszystkich plantacji buraków cukrowych. Są jednak regiony, które są bardziej narażone na zainfekowanie tą chorobą. **Niestety najbardziej narażone na jego występowanie są te gospodarstwa, które buraka produkują najwięcej. Jest to związane z intensywnością produkcji.** W związku z tym, że w gospodarstwach tych burak należy do głównych roślin często plantatorzy nie są w stanie utrzymać kilkuletniej przerwy w uprawie na danym stanowisku i roślina ta uprawiana jest co 2 lub 3 lata. Większe zagrożenie chwościkiem jest też charakterystyczne dla ciepłych regionów z jednocześnie dużą sumą opadów. Najtrudniejsza sytuacja jest w Polsce południowej – tam choroba zazwyczaj rozwija się szybko i dotyka najwięcej plantacji. Plantatorzy buraków cukrowych na północy również nie mogą uśpić swojej czujności – w tych regionach kraju występowanie chwościka również staje się już normą.

Zwalczanie chwościka w burakach cukrowych

Dobór odpowiednich preparatów do zwalczania chwościka stanowi podstawę skutecznej walki z tym rywalem. Jak najwyższa skuteczność jest bardzo istotna, ponieważ silne porażenie chwościkiem może prowadzić do wysokich strat – zgodnie z różnymi badaniami nawet do około 50% niższego

plonu korzeni i do 3%-owej obniżki zawartości cukru. Niestety wiele substancji aktywnych stosowanych jest w naszym kraju niezmiennie od wielu lat. Takie działania doprowadziły do pojawienia się zjawiska odporności chwościka na fungicydy. Epoksykonazol, tebukonazol czy tiofanat metylowy – powszechnie stosowane rozwiązania, jeśli chodzi o zwalczanie chwościka w burakach cukrowych lub ich ochronę, od lat – nie są już tak skuteczne. **W różnych regionach kraju odporność na nie wykazuje od 50 do nawet 100% izolatów grzyba.** Rotacja jest niezbędna, aby przerwać zjawisko odporności. **Firma Syngenta proponuje zupełnie nowe substancje aktywne – dotąd niestosowane w ochronie buraka cukrowego w Polsce. Zostały one zawarte w preparatach Armure 300 EC oraz Spyrale 475 EC.**

Nowe substancje aktywne – skuteczne zwalczanie i wysoki plon



Liście porażone chwościkiem finalnie mogą zamierać. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: damiano32

Armure 300 EC zawiera dwie substancje aktywne, które dotychczas nie były stosowane w ochronie buraka w naszym kraju. Difenokonazol oraz propikonazol – bo o nich mowa – działają tak zapobiegawczo, jak i interwencyjnie. Zapewnia to najwyższy poziom ochrony przed chwościkiem, a przede wszystkim przerywa zjawisko odporności. Co warto podkreślić – preparat Armure 300 EC posiada wyjątkowo krótki okres karencji – zaledwie 21 dni. Dedykowana do zwalczania chwościka dawka to 0,6 l/ha. Wpływ pełnej ochrony tym preparatem zaowocował w doświadczeniach zaledwie 15,5% – owym porażeniem przez chwościka, podczas gdy stosowane od lat w buraku substancje aktywne pozwoliły na znacznie niższy poziom ochrony – porażenie na poziomie 24% i wyżej. **Sprawdzono także plon cukru w odniesieniu do kontroli oraz zabiegu z użyciem znanych już w ochronie buraka cukrowego substancji aktywnych. Wyniósł on 136,4%.** Tiofanat metylowy, epoksykonazol oraz tebukonazol pozwoliły na osiągnięcie wyniku oscylującego w granicach 109 – 122,9% w stosunku do kontroli (100%).

Drugą z propozycji Syngenty jest preparat Spyrale 475 EC. Opart został on o fenpropidynę oraz difenokonazol. Zalecana dawka to 1l/ha. Poziom porażenia w badaniach wyniósł 15%. W doświadczeniach plon cukru przy dwukrotnym zabiegu preparatem Spyrale wyniósł 134,2%.

Zwalczanie chwościka w burakach cukrowych daje najlepsze efekty, kiedy zachodzi synergia obu preparatów, czyli ochrona dwuzabiegowa w oparciu raz o jeden, raz o drugi produkt. W tym przypadku poziom porażenia chwościkiem wyniósł jedynie 8,2% i był zdecydowanie najniższy w badaniach. Równie dobrze prezentował się wpływ ochrony z implementacją obu produktów na plon cukru (126,2%).



Propozycje od Syngenty w badaniach uzyskały najwyższy poziom zwalczania chwościka. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: master20002

Nowe substancje to inwestycja na dziś i jutro

Chwościk buraka jest bardzo groźnym przeciwnikiem naszych plantacji. Zastosowanie nowych substancji aktywnych w istotny sposób może podnieść nasz plon – jest to pokłosie wyższej skuteczności zwalczania chwościka aniżeli dotąd stosowanymi substancjami. Implementacja do ochrony wciąż tych samych substancji czynnych to droga donikąd – powoduje rozszerzanie się zjawiska odporności przez co sami możemy sobie zamknąć drogę do skutecznej ochrony i satysfakcjonującego plonu w kolejnych latach.